II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί θέσπισης πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο για δράσεις στον τομέα της ενέργειας (1998-2002) και για συναφή μέτρα [Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί θέσπισης πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο για δράσεις στον τομέα της ενέργειας (1998-2002), Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί θέσπισης πολυετούς δράσεως, μελετών, αναλύσεων, προβλέψεων και λοιπών συναφών μέτρων στον τομέα της ενέργειας (1998-2002), Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί θέσπισης πολυετούς προγράμματος για την προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας (1998-2002), Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί θέσπισης πολυετούς προγράμματος τεχνολογικών δράσεων για την προώθηση της αντιρρυπαντικής και αποδοτικής χρησιμοποίησης των στερεών καυσίμων (1998-2002)]»

(98/C 315/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί θέσπισης πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο για δράσεις στον τομέα της ενέργειας και για συναφή μέτρα (1998-2002)([1])·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 1998, να ζητήσει προαιρετικά τη γνωμοδότησή της επί του θέματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 198Γ, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 12ης Μαρτίου 1998, να αναθέσει την επεξεργασία γνωμοδότησης στην επιτροπή 4 «Χωροταξία, αστικά θέματα, περιβάλλον, ενέργεια»·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης (CDR 56/98 rév.) το οποίο υιοθέτησε η επιτροπή 4 στις 22 Απριλίου 1998 (εισηγητής: ο κ. Loke Mernizka)·

υιοθέτησε κατά την 24η σύνοδο ολομέλειας, συνεδρίαση της 16ης Ιουλίου 1998, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

([1]) COM(97) 550 τελικό.

1. **Εισαγωγή**

1.1. Το Συμβούλιο ανάθεσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή(1) να εκπονήσει πριν από το τέλος του 1997 μελέτη με αντικείμενο το συντονισμό όλων των προγραμμάτων που εκτελούνται στον τομέα της ενέργειας και να υποβάλει έως το τέλος του 1997 ανακοίνωση για όλα τα κοινοτικά προγράμματα που περιέχουν στοιχεία ενεργειακής πολιτικής.

1.2. Επιπλέον, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για τη βελτίωση της διαφάνειας και του συντονισμού καθώς και ένα πρόγραμμα-πλαίσιο για την ενεργειακή πολιτική.

1.3. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Συνολική θεώρηση της ενεργειακής πολιτικής των ενεργειακών δράσεων»(2) αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την ολοκληρωμένη ανάλυση των προγραμμάτων που αφορούν τον τομέα της ενέργειας.

1.4. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε την κατάρτιση του εν λόγω πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο το Νοέμβριο του 1997, το οποίο και υπέβαλε στο Συμβούλιο Ενέργειας στις 8 Δεκεμβρίου 1997. Οι Υπουργοί Ενέργειας έλαβαν γνώση του προγράμματος και το παρέπεμψαν στις υπηρεσίες του Συμβουλίου για περαιτέρω εξέταση.

2. **Περιεχόμενο του πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο**

2.1. Η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση ενός προγράμματος-πλαίσιο για τη λήψη κοινοτικών μέτρων στον τομέα της ενέργειας για την περίοδο 1998-2002. Το εν λόγω πρόγραμμα-πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει ιδιαιτέρως στην υλοποίηση των ακόλουθων προτεραιοτήτων:

— την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού,

— τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας,

— την καλύτερη συμβατότητα της ανάπτυξης της αγοράς ενέργειας και του στόχου της προστασίας του περιβάλλοντος.

2.2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο θα εκτελεσθεί με τη μορφή 6 ιδιαιτέρων προγραμμάτων οριζόντιου ή θεματικού χαρακτήρα για τα οποία διατεθούν οι ακόλουθοι πόροι:

	εκατ. Ecu
— Ανάλυση και Παρατήρηση των Ενεργειακών Αγορών	7,8
— Διεθνής Συνεργασία στον Τομέα της Ενέργειας (Synergy)	36,4
— Προαγωγή της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Altener II)	81,1
— Προαγωγή της ενεργειακής αποτελεσματικότητας (SAVE II)	68.4
— Διείσδυση στην αγορά καθαρότερων τεχνολογιών για την παραγωγή στερεών καυσίμων (Carnot)	4,1
— Πυρηνική ασφάλεια	2,6
Σύνολο	200,4

Τα κατονομασθέντα κονδύλια αντιπροσωπεύουν τα ανώτατα ποσά που θα διατεθούν για την περίοδο διάρκειας του προγράμματος-πλαίσιο και θα καλύψουν τη χρηματοδότηση των σχετικών μέτρων καθώς και τις διοικητικές δαπάνες και τα έξοδα προσωπικού.

2.3. Το πρόγραμμα θα διευκολύνει εκτός άλλων τη διαχείριση και τη διαφάνεια και την οικονομική χρήση των πόρων, επιτρέποντας κατ' αυτό τον τρόπο την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων κονδυλίων του προϋπολογισμού.

2.4. Κατά τη διαχείριση του προγράμματος-πλαίσιο, η Επιτροπή θα επικουρείται από μία συμβουλευτική επιτροπή που θα αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και θα τελεί υπό την προεδρία του εκπροσώπου της Επιτροπής. Οι γνωμοδοτήσεις της επιτροπής θα συνεκτιμώνται από την Επιτροπή στο μέτρο του δυνατού.

2.5. Η Επιτροπή θα εξετάζει κάθε χρόνο το στάδιο εξέλιξης του προγράμματος-πλαίσιο και των συναφών γενικών προγραμμάτων, καθώς και την εφαρμογή, τη γενική αποτελεσματικότητα και τη συμβολή του προγράμματος αυτού στην υλοποίηση των στόχων της κοινοτικής πολιτικής, τις προτεραιότητες και την καταλληλότητα των κοινοτικών πόρων και θα υποβάλει, ενδεχομένως, προτάσεις προσαρμογής.

2.6. Τον τρίτο χρόνο της διάρκειας του προγράμματος, η Επιτροπή θα αναθέσει σε ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες την ευρεία αξιολόγηση του προγράμματος-πλαίσιο και των συναφών κοινοτικών δράσεων. Τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν στο Συμβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

3. **Βασική αξιολόγηση του πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο**

3.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει τη θέσπιση ενός προγράμματος-πλαίσιο για τη λήψη μέτρων στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής. Αναμένει δε ότι, μία περισσότερο ολοκληρωμένη, διαφανής και αποτελεσματική μέθοδος θα επιτρέψει τον πραγματικό ορθολογισμό όλων των δράσεων και των προγραμμάτων, την απλοποίηση των διαδικασιών και την αξιοποίηση των συνεργιών.

(1) Απόφαση του Συμβουλίου της 8ης Ιουλίου 1996 σχετικά με το Λευκό Βιβλίο «Μία ενεργειακή πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση» (ΕΕ C 224 της 1.8.1996) και Κανονισμός (ΕΚ) του Συμβουλίου αριθ. 701/97 για την έγκριση του προγράμματος Synergy (ΕΕ L 104 της 22.4.1997).

(2) COM(97) 167 τελικό της 23.4.1997.

3.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών συμμερίζεται την άποψη ότι μία αποδοτική ενεργειακή πολιτική προϋποθέτει μία σύζευξη των μέτρων και τη μετάθεση του κέντρου βάρους στους στόχους της ασφάλειας του εφοδιασμού, της ανταγωνιστικότητας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Ωστόσο, τονίζει με έμφαση ότι οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες δεν παραχωρούν στην Επιτροπή συγκεκριμένες αρμοδιότητες στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής. Κατ' αυτό τον τρόπο, όλα τα μέτρα πρέπει να εναρμονίζονται με την αρχή της επικουρικότητας.

3.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει το στόχο μίας όσο το δυνατόν μεγαλύτερης συνοχής, η οποία προϋποθέτει μία υψηλή αποτελεσματικότητα των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Για το λόγο αυτό επιδοκιμάζει την πρόταση για την ανάθεση της εκτέλεσης του προγράμματος-πλαίσιο σε μία ειδική επιτροπή. Η ΕΤΠ κρίνει ωστόσο απαραίτητο να διαθέτει η επιτροπή αυτή τη δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις και να επικουρείται από ειδικευμένες επιτροπές (επιτροπές εμπειρογνωμόνων) για την υλοποίηση των μεμονωμένων προγραμμάτων και κρίνει ότι θα πρέπει να υπάρξει ένας σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων. Η ΕΤΠ τάσσεται υπέρ της σύνδεσης των περιφερειακών και τοπικών οργανισμών με τη διεργασία λήψης αυτών των αποφάσεων.

3.4. Η Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει καταρχάς της αύξηση των διαθέσιμων πόρων, προκειμένου να επιτραπεί η υλοποίηση των προτεραιοτήτων της ενεργειακής πολιτικής. Πιστεύει δε ότι στα βασικότερα σημεία συμπεριλαμβάνεται η προαγωγή της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (πρόγραμμα Altener) και η υποστήριξη της ενεργειακής αποδοτικότητας (πρόγραμμα SAVE), γιατί κατ' αυτό τον τρόπο δημιουργούνται οι καλύτερες δυνατές προϋποθέσεις για τη δημιουργία απασχόλησης και για την προστασία του περιβάλλοντος.

3.5. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί την τακτική (ετήσια) αξιολόγηση των πρωτοβουλιών, καθώς και την ολοκληρωμένη αξιολόγηση εκ μέρους ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων των κοινοτικών δράσεων που συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο. Κατ' αυτό τον τρόπο καθίσταται εφικτή η ταχεία προσαρμογή των δράσεων σε νέες εξελίξεις.

3.6. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει τη δημιουργία ενός «Δικτύου των αρμοδίων Γενικών Διευθύνσεων». Κατ' αυτό τον τρόπο μπορεί να επιτευχθεί μία διασύνδεση με προγράμματα άλλων Γενικών Διευθύνσεων, με τα οποία χρηματοδοτούνται επίσης δράσεις που αναλαμβάνονται στον τομέα της ενέργειας, και να βελτιωθούν περαιτέρω ο συντονισμός και η διαφάνεια (βλ. επίσης σημείο 4.4.4).

4. **Περιεχόμενα και αξιολόγηση επιμέρους τμημάτων του πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο**

4.1. *Πολυετείς δράσεις για την διενέργεια μελετών, αναλύσεων, την κατάρτιση προγνώσεων και συνεχών εργασιών στον τομέα της ενέργειας*

4.1.1. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτισθεί ένα πρόγραμμα για τη συστηματική παρατήρηση των ενεργειακών αγορών και των τάσεων που παρατηρούνται στον τομέα αυτό, ούτως ώστε οι σχετικές αποφάσεις να μπορεί να λαμβάνονται με βάση μία κοινή ανάλυση.

4.1.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών αναγνωρίζει τη σημασία που έχει η συγκέντρωση ακριβών δεδομένων που μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για τη λήψη αποφάσεων στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής. Για το λόγο αυτό, υποστηρίζει κατά βάση τις πρωτοβουλίες αυτές. Ωστόσο, ενόψει του στόχου που αφορά την επίτευξη μίας όσο το δυνατόν υψηλότερης αποδοτικότητας από πλευράς εργασίας και την αποφυγή των επικαλύψεων — εφιστά ιδιαιτέρως την προσοχή στην αναγκαιότητα μίας στενής συνεργασίας με τα κράτη μέλη και της συνεκτίμησης της ήδη διαθέσιμης πληθώρας στατιστικών δεδομένων.

4.2. *Πολυετές πρόγραμμα για την προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας — Synergy*

4.2.1. Στόχος του προγράμματος είναι η υποστήριξη της επεξεργασίας, της χάραξης και της εφαρμογής της ενεργειακής πολιτικής σε τρίτες χώρες, η προώθηση της βιομηχανικής συνεργασίας της Κοινότητας με τρίτες χώρες και η βελτίωση του συντονισμού των εξωτερικών μέτρων που λαμβάνει η Κοινότητα στον ενεργειακό τομέα.

4.2.2. Πρόκειται για ένα ήδη τρέχον πρόγραμμα για το οποίο η Επιτροπή έχει ζητήσει να παραταθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 1998 ενόψει του (σήμερα εξεταζόμενου) προγράμματος-πλαίσιο. Οι Υπουργοί Ενέργειας συμφώνησαν με την πρόταση της Επιτροπής και διέθεσαν για το σκοπό αυτό κονδύλια ύψους 5 εκατ. Ecu για το 1998. Το πολυετές πρόγραμμα προβλέπει για το 1998 ποσό 7 εκατ. Ecu, το οποίο θα αυξηθεί σε 7,57 εκατ. Ecu το 2002.

4.2.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών συμφωνεί με τους στόχους του προγράμματος-πλαίσιο καθώς και με την παράταση της διάρκειάς του έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002. Παράλληλα δε κρίνει επαρκή τη διάθεση 5 εκατ. Ecu για το 1998, καθώς και το περιορισμένο ποσοστό αύξησης για την περίοδο 1999-2002.

4.3. *Πολυετές πρόγραμμα για την προαγωγή της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Κοινότητα — Altener II*

4.3.1. Με το πρόγραμμα Altener επιδιώκεται η προαγωγή της χρήσης φιλοπεριβαλλοντικών πηγών ενέργειας. Παράλληλα με την επέκταση των δράσεων του Altener I, το πρόγραμμα Altener II περιλαμβάνει επίσης νέες δράσεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά, καθώς και για την εφαρμογή, τη συνοδεία και την παρακολούθηση της κοινοτικής στρατηγικής στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

4.3.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει ότι το πρόγραμμα αυτό θα αποτελέσει στο μέλλον ένα ιδιαίτερα σημαντικό στυλοβάτη του πολυετούς προγράμματος-πλαίσιο.

4.3.3. Για λεπτομερή σχόλια, η Επιτροπή των Περιφερειών παραπέμπει στη γνωμοδότησή της της 18ης Σεπτεμβρίου 1997[1].

4.4. *Πολυετές πρόγραμμα για την προαγωγή της ενεργειακής αποτελεσματικότητας — SAVE II*

4.4.1. Το πρόγραμμα SAVE II εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Δεκέμβριο του 1996 ως ένα από τα τρία σημαντι-

[1] ΕΕ C 379 της 15.12.1997, σ. 63.

κότερα προγράμματα για την προαγωγή της ενεργειακής αποτελεσματικότητας σε όλη την επικράτεια της Ένωσης. Πρόκειται για το μοναδικό κοινοτικό πρόγραμμα το οποίο είναι αφιερωμένο αποκλειστικά στη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Παράλληλα με τις μελέτες, επιδιώκεται και η προαγωγή μέτρων για την καλύτερη ανταλλαγή εμπειριών, η ανάληψη ειδικών δράσεων για τη βελτίωση της διαχείρισης των ενεργειακών πόρων, καθώς και τομεακές πρότυπες δράσεις για τη επιτάχυνση του ρυθμού των επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας.

4.4.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει την πρόταση για την παράταση του προγράμματος SAVE II έως το 2002, επειδή θεωρεί ότι πρόκειται για ένα από τα σημαντικότερα μέσα της Κοινότητας που μπορεί να συμβάλει αισθητά στη μείωση των εκπομπών CO_2.

4.4.3. Κατά την άποψη της Επιτροπής των Περιφερειών, τα προγράμματα SAVE II και Altener II θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο κέντρο βάρους του ενεργειακού προγράμματος-πλαίσιο. Πιστεύει δε ότι το γεγονός αυτό δικαιολογεί και τη σημαντική αύξηση των πόρων που διατίθενται για το σκοπό αυτό.

4.4.4. Η Επιτροπή των Περιφερειών κρίνει απολύτως απαραίτητο το συντονισμό με άλλα κοινοτικά προγράμματα, τα οποία έχουν επίσης ως βασικό στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας (ιδιαιτέρως τα προγράμματα Joule και Thermie). Κατ' αυτό τον τρόπο θα αποφευχθούν οι επικαλύψεις και θα αξιοποιηθούν τυχόν συνέργιες (βλ. επίσης σημείο 3.6).

4.5. *Πολυετές πρόγραμμα για τη θέσπιση τεχνολογικών μέτρων για την προαγωγή της καθαρής και αποτελεσματικής χρήσης σταθερών καυσίμων — Carnot*

4.5.1. Με το πρόγραμμα αυτό επιδιώκεται η προαγωγή της λήψης μέτρων για τη δημιουργία ενός δικτύου πληροφόρησης και μίας στρατηγικής βιομηχανικής συνεργασίας. Παράλληλα, δεν προβλέπονται δράσεις Ε&ΤΑ.

4.5.2. Λόγω της μακροπρόθεσμης επάρκειάς τους, τα στερεά καύσιμα θα καλύψουν και στο μέλλον ένα σημαντικό μέρος των ενεργειακών αναγκών της Κοινότητας. Η προσπάθεια που καταβάλλεται παγκοσμίως για τον περιορισμό της κατανάλωσης και κατ' αυτό τον τρόπο των εκπομπών ρύπων εξαρτάται σημαντικά από την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων τεχνικών ενεργειακής μετατροπής.

4.5.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών είναι της άποψης ότι η προαγωγή καθαρών και αποδοτικών τεχνολογιών έχει ιδιαίτερη σημασία. Πιστεύει δε ότι είναι απολύτως απαραίτητο να καταβληθούν πρόσθετες προσπάθειες για τη βελτίωση των τεχνικών, αλλά και για την εντατικοποίηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών για την αγορά και τις διαθέσιμες τεχνολογίες. Για το λόγο αυτό επιδοκιμάζει την κατάρτιση του πολυετούς προγράμματος και την ενσωμάτωσή του στο ενεργειακό πρόγραμμα-πλαίσιο.

4.6. *Πολυετείς δράσεις στον τομέα της επίβλεψης της ασφάλειας και των μεταφορών ραδιενεργών υλικών*

4.6.1. Με το πρόγραμμα αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση της βιομηχανικής συνεργασίας στον πυρηνικό τομέα, κατά την μεταφορά ραδιενεργών υλικών καθώς και η κατάρτιση εμπειρογνωμόνων των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και των νέων ανεξαρτήτων κρατών στον τομέα της επιτήρησης της ασφάλειας.

4.6.2. Οι περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν διαφορετικές και εν μέρει αντίθετες απόψεις όσον αφορά τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας. Ωστόσο, συμφωνούν ότι, επειδή το θέμα έχει παγκόσμιες διαστάσεις, είναι απαραίτητο να καθιερωθούν σ' αυτό τον ευαίσθητο τομέα τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ασφάλειας. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή των Περιφερειών επιδοκιμάζει την ένταξη των επιτελουμένων δράσεων σε ένα πολυετές πρόγραμμα το οποίο θα ενσωματωθεί με τη σειρά του στο ενεργειακό πρόγραμμα-πλαίσιο.

Βρυξέλλες, 16 Ιουλίου 1998.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Manfred DAMMEYER